

[Arbejdsministeren]

on, der grænsede til hysteri. Bevidst forfølgelse af mindre virksomheder. Målsætningen er at lukke endnu flere virksomheder. Endnu flere tommeskruer på produktionen.«

Ja men lad os da undgå den slags udtryk i hvert fald mellem de rimelige partier her i folketinget.

Jeg er enig med hr. Svend Heiselberg i hans udtalelser om Berlingske Tidende. Jeg synes, det er vigtigt, at man tager denne oplysningsvirksomhed op, men jeg synes, det er rigtigt at påpege, hvad der er den politiske interesse fra Berlingske Tidendes side i ikke at spørge dem, der er ansvarlige, ikke at give dem lejlighed til at udtale sig, sådan at forkerte påstande med det samme kan afvises. En gang imellem har man det indtryk, at Berlingske Tidendes artikler på dette felt er lige så objektive om dette livs vilkår, som tidsskrifterne »Vågn Op!« og »Vagttårnet« er om det fremtidige livs vilkår.

Så vil jeg gerne til fru Mimi Stilling Jakobsen sige, at vi ikke har en endelig vurdering af forsøget med de 24 timer, men det skal jeg sørge for at folketinget bliver orienteret om, så snart det foreligger.

Om BST-centrene kun dette, at vi tænker os de bestående centre anvendt i forbindelse med branche-BST for bygge- og anlægssektoren. Jeg er ikke bekendt med en kommentar til lærerforeningens henvendelse. Jeg kan videre sige til fru Mimi Stilling Jakobsen, at den særlige 2 pct.s regel i stof- og materialebekendtgørelsen efter alt at dømme ikke kommer med i den endelige stof- og materialebekendtgørelse; netop af de grunde, som fru Mimi Stilling Jakobsen var inde på, er det svært at overskue området.

Så vil jeg gerne sige til fru Grethe Fenger Møller, at jeg selvfølgelig påtager mig det fulde ansvar for administrationen af arbejdsmiljøloven, herunder også for det principielle synspunkt, at det er rigtigt at inddrage parterne, hvad fru Grethe Fenger Møller er uenig med mig i. Det kan man godt være uenig med mig i, men det er klart, at det selvfølgelig også giver dem et vist medansvar for det, de går med til. Men det parlamentariske ansvar over for offentligheden har jeg selvfølgelig fuldt ud.

Fru Grethe Fenger Møller talte om, at jeg hele tiden vaskede mine hænder. Dertil vil jeg sige, at det er gammel livsvisdom, at det

er bedre at vaske sine hænder end at pege fingre ad andre.

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Arbejdsministeren må undskylde, men jeg er altså forarget over, at der bruges op mod ½ mia kr. på hviletidsbestemmelser, mens der er 45.000 patienter på ventelister og 10.000 ledige senge og ledige operationsafsnit.

Jeg har ikke påstået, at arbejdsministeren har indgået den overenskomst, og at han dermed er eneskyldig, men han er medskyldig, for Amtsrådsforeningen kom og bad om at blive undtaget, og den fik et nej af arbejdsministeren. Deri består hans medskyld. Det har han heldigvis ikke benægtet, og derfor er der slet ikke nogen grund til, at arbejdsministeren tager ordet igen, for det, jeg har sagt, er en kendsgerning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Første næstformand (Ninn-Hansen):

Som tidligere meddelt vil afstemningen om de dagsordensforslag, der er fremsat, blive foretaget i mødet i morgen, fredag den 19. marts 1982.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 14.15.

Mødet udsat kl. 13.03

Mødet genoptaget kl. 14.15

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om begrænsning af sikkerhedskurser.

[Af Svend Heiselberg (V) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 38. Fremsat 24/2 82).

Sammen med denne sag foretoges den næste på dagsordenen opførte sag, nemlig:

3) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af hviletidsbestemmelserne.

[Af Svend Heiselberg (V) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 39. Fremsat 24/2 82).

Forslagene sættes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Der er fremsat to beslutningsforslag fra venstres side om henholdsvis begrænsning af sikkerhedskurser og ændring af hviletidsbestemmelserne.

Om forslaget om begrænsning af sikkerhedskurser skal jeg sige, at det er et hovedprincip i loven at skabe grundlag for, at virksomhederne selv kan løse deres sikkerheds- og sundhedsmæssige problemer. For at virkeliggøre dette hovedprincip er der fastsat regler om, hvordan sikkerhedsarbejdet skal organiseres i den enkelte virksomhed. For at sikkerhedsarbejdet skal kunne fungere, må medlemmerne af sikkerhedsorganisationen imidlertid have kendskab til forebyggelse af arbejdsmiljøproblemer, og det er på denne baggrund, de såkaldte § 9-kurser er oprettet.

Forslagsstillerne bemærker, at ordlyden i arbejdsmiljølovens § 9, stk. 3, forudsætter, at den nødvendige viden kan gives på anden måde end gennem uddannelse, f. eks. gennem udlevering af skriftligt materiale til hjemmestudium. Hertil skal jeg sige, at hensigten med bestemmelsen er at sikre medvirken til, at virksomhederne selv kan løse deres arbejdsmiljøproblemer. Det er min opfattelse, at et kursus, hvor man løser opgaver, stiller spørgsmål og i øvrigt drøfter problemerne, giver et langt større engagement og en bedre indlæring end hjemmestudium, især når man sammenholder det med, at emnets problemstillinger langt fra er enkle. Desuden vil det blive særdeles vanskeligt at sikre, at sikkerhedsorganisationens medlemmer får den fornødne viden, når det ikke sker i form af kurser.

Jeg vil også gerne fremhæve, at opbygningen og indholdet af uddannelsen er udarbejdet i samarbejde med arbejdsmarkedets parter, som ved, hvilke uddannelser der er nødvendige for, at virksomhederne gennem sikkerhedsorganisationerne selv kan løse deres arbejdsmiljøproblemer.

Sikkerhedsorganisationerne er nu stort set færdigopbygget. De fremtidige udgifter ved

afholdelse af sikkerhedskurser vil derfor være faldende, idet der kun skal gennemføres uddannelse, når der sker udskiftninger i sikkerhedsorganisationerne. Endelig er jeg overbevist om, at det i det lange løb vil vise sig billigst og mest fordelagtigt for samfundet, at sikkerhedsorganisationerne gennem en grundlæggende uddannelse sættes i stand til i høj grad selv at løse virksomhedernes arbejdsmiljøproblemer.

Forslaget om ændring af hviletidsbestemmelserne går ud på, at bekendtgørelsen om hviletid og fridøgn ophæves og der derefter udarbejdes nye regler, der giver større mulighed for dispensationer fra 11 timers reglen, når parterne ikke kan blive enige om en aftale om fravigelser.

Hertil skal jeg sige, at efter en indkøringsperiode har det vist sig, at hviletidsbestemmelserne stort set fungerer inden for de områder, der er blevet inddraget, fordi de stående undtagelser i loven og bekendtgørelsen om hviletid og fridøgn suppleret med bekendtgørelsens vide rammer for aftaler om fravigelser giver mulighed for at tilpasse reglerne til de særlige former for arbejdstilrettelæggelse, der findes inden for en del af den offentlige sektor.

Hviletidsbekendtgørelsen, der er udarbejdet under medvirken af arbejdsmarkedets parter i arbejdsmiljørådet, indebærer efter min opfattelse en smidiggørelse af lovens hovedregel om 11 timers hvileperiode. Som jeg har nævnt, indeholder bekendtgørelsen om hviletid og fridøgn nogle stående undtagelser, der supplerer de undtagelser, der i forvejen findes i loven. Ordninger med rådgivningstjeneste i hjemmet anvendes i udstrakt grad inden for den offentlige sektor, og disse ordninger har tidligere hvilet på dispensationer, men er nu i vidt omfang legitimeret ved de stående undtagelser i bekendtgørelsen.

Herudover kan jeg nævne reglen om nedsettelse af hvileperioden til 8 timer 20 gange årligt ved forskellige aftenaktiviteter. Denne regel har løst problemerne i folkeskolen med hensyn til forældremøder, skolenævns møder, skolefester og teaterbesøg. Disse stående undtagelser kan således anvendes umiddelbart, uden at der skal foreligge en aftale. Som jeg har nævnt, er der i bekendtgørelsen meget vide rammer for indgåelse af aftaler mellem parterne om fravigelser.

[Arbejdsministeren]

Jeg kan i forbindelse med problemerne på hospitalsområdet pege på, at der for de øvrige personalegrupper på hospitalsområdet er indgået en aftale om fravigelser fra hviletidsbestemmelsen, der stort set svarer til aftalen med Foreningen af yngre læger. Denne aftale har mig bekendt kunnet fungere, uden at det har givet problemer inden for denne personalegruppe, som bl. a. omfatter sygeplejersker, sygehjælpere, jordemødre og fysio- og ergoterapeuter.

Vedrørende døgninstitutionerne har jeg givet tilsagn om at undersøge mulighederne for en løsning af de særlige problemer, der tegner sig for de mindre institutioner. Jeg mener, det ville være halsløs gerning at ophæve hviletidsbekendtgørelsen og vende tilbage til et system, der er bygget op omkring dispensationer, eller at indføre et system, der alene hviler på særregler. Dette vil nemlig give mere administration, mere bureaukrati, hvilket forslagsstillerne jo er enige i at der ikke er brug for. Et af formålene med aftalereglerne i bekendtgørelsen var netop at undgå de tidligere dispensationer, og det har vist sig at være opfyldt, idet en række af disse dispensationer nu er afløst af aftaler.

Regeringen kan derfor ikke anbefale vedtagelsen af de foreliggende forslag.

Taanquist (S):

Beslutningsforslag nr. B 38 går ud på at afskaffe sikkerhedskurser på administrationsområdet og lignende områder, hvor der ikke består nogen speciel risiko.

Det er en misforståelse at tro, at sikkerhedsregler kun eksisterer for at undgå de rene ulykkestilfælde. Ved siden af de faktiske ulykker er der en ikke mindre trussel mod helbred og velfærd fra skadelige langtidspåvirkninger på arbejdspladsen. Disse langtidspåvirkninger behøver ikke alene at være af fysisk natur, men kan også være stress og lignende psykologiske faktorer. Dette er der dog ofte en manglende forståelse for; derfor er det også svært for mange at forstå, at det, som man her kalder administrationsområdet, skal omfattes af sikkerhedsbestemmelserne, herunder sikkerhedskurser.

Man kan ikke i stedet for sikkerhedskurser udlevere et materiale til hjemmestudium. Den brede forståelse for sikkerhedsspørgsmål får man kun under kursusformen, hvor man i fællesskab med andre og under gensidig

inspiration kan arbejde med problemerne, og vi må derfor afvise dette forslag.

Beslutningsforslag nr. B 39 går ud på, at ministeren skal ophæve hviletidsbekendtgørelsen. Heller ikke dette kan vi tilslutte os.

Arbejdsmiljølovens hovedregel er, at der skal være en 11 timers hvileperiode mellem arbejdsperioderne, og det finder vi rimeligt. I en vis udstrækning er det nødvendigt at tillempe denne regel til samfundets og erhvervslivets behov, og denne tillem্পning er gjort mulig gennem hviletidsbekendtgørelsen, som fastlægger nogle undtagelser fra 11 timers reglen. Det er vores indtryk, at hviletidsbekendtgørelsen har løst de alvorligste af de problemer, der har været omkring 11 timers reglen, og de, der er tilbage, er små og vil kunne løses på anden måde.

Vi må derfor afvise forslaget om at ophæve hviletidsbekendtgørelsen og lade denne erstattes af en række dispensationer fra arbejdsministeren.

Grethe Fenger Møller (KF):

De to beslutningsforslag, som vi i dag har til behandling, har jo allerede været inddraget af flere ordførere under den debat om arbejdsmiljø, vi havde i formiddags, og derfor er det vel også begrænset, hvad vi kan sige om dem.

For så vidt angår B 38 om begrænsning af sikkerhedskurser sagde jeg jo under arbejdsmiljøforespørgselsdebatten, at vi ikke var så lune på disse dispensationer, men vi har på den anden side sympati for, at man ser grundigt på, hvorvidt der på det såkaldte administrationsområde er behov for kurser af den art, som man har i dag, så det vil vi se positivt på under udvalgsbehandlingen.

Med hensyn til B 39 om ændring af hviletidsbestemmelserne er det rigtigt, at disse hviletidsbestemmelser giver anledning til en masse besværligheder, men jeg synes ikke, man løser problemet ved at lave nye regler og samtidig sige, at det må løses af arbejdsmarkedets parter i forbindelse med de kommende overenskomstforhandlinger.

Jeg synes, som jeg har været inde på tidligere i dag, at det, der er brug for, er en ændring af 11 timers reglen, således at der på alle områder kommer til at gælde en 11 timers regel som den, der i øjeblikket er gældende for landbruget.

Ole Henriksen (SF):

Med hensyn til forslag nr. B 38 om begrænsning af sikkerhedskurser kan jeg kort sige, at vi i SF da gerne vil drøfte i udvalget, om man kan lave nogle bedre former for kurser, nogle, der er mere skræddersyede til de enkelte fagområder, men indtil da betragter vi et 32 timers kursus som det minimale grundlag for alle at arbejde ud fra; ellers skal der komme nogle ting på bordet, som man ikke er opmærksom på endnu, og som ikke har været fremført heroppefra.

Vi er stærkt modstandere af at gøre dette til hjemmearbejde. Vi er i det hele taget modstandere af hjemmearbejde. Vi vil gerne have, at folk laver deres arbejde på arbejdspladsen, og vi betragter det som et stykke simpelt arbejde at kunne medvirke til at skabe nogle ordentlige sikkerhedsforhold.

Ellers vil jeg sige om dette forslag, at hvis man starter med at læse bemærkningerne, kunne man tro, det var et helt andet parti end venstre, der havde fremsat det. Tonearten i bemærkningerne er da vist en helt ny, der må være kommet, efter at man har diskuteret forskellige ting i partiet venstre om landbrugere og akademikere. Der er i hvert fald sket en forskydning i stilen. Vi vil som sagt medvirke til en diskussion i udvalget, men må selvfølgelig afvise forslaget, som det foreligger her; vi er dog villige til at finde frem til andre former, hvis det skulle være nødvendigt.

Med hensyn til forslaget om ændring af hviletidsbestemmelserne må jeg sige, at det, at man sikrer lønmodtagerne 11 timer mellem to arbejdsdage, synes vi er rimeligt, og som jeg nævnte under den forespørgselsdebat, vi havde i formiddags, er det min opfattelse, at det er bedre at have en bestemmelse at gå ud fra, som ligger fast, men hvorfra der kan gives dispensationer, og de bliver i stor udstrækning fra myndighedernes side givet, også forlods. Det er jo ikke sådan, at man skal indhente en dispensation først, hvis der er tale om force majeure-tilfælde; man kan altså få en efterbevilling, hvis der er rimelighed i det. Heri ligger en beskyttelse for lønmodtagerne, og det er det væsentligste.

I bemærkningerne står der, at man ønsker en større smidighed, og det gør vi da også altid, når det drejer sig om lovgivning og administration, men så er der en længere be-

skrivelse af, hvor man har haft ubehageligheder på grund af hviletidsbestemmelserne. Der står, at man venter 3 år på en hofteoperation, hvad der jo er ubehageligt, at man inden for skolesektoren har problemer, at der er arbejdsnedlæggelser inden for Danmarks Radio osv. Jeg mener nu ikke, at disse ting, når man går dem nærmere igennem, har noget som helst at gøre med hviletidsbestemmelserne. Det kan godt være, at det er med i diskussionen, men jeg kan ikke forestille mig, at man venter 3 år på en hofteoperation, fordi der eksisterer en 11 timers regel eller noget i den stil. Det er ikke dér, problemet ligger. Jeg mener, man skyder over målet.

Arbejdsnedlæggelserne i Danmarks Radio skyldtes selvfølgelig, at man hævdede, der var hviletidsbestemmelser under de arbejdsforhold, man havde derude, og hvad gjorde driftsledelsen så? Ja, den truede simpelt hen med at barbære i ferieordningen, således at man tog dage fra ferien for at overholde hviletidsbestemmelserne.

Det er jo mest på de konditioner, man fører diskussionerne ude omkring, at der kommer nogle gensidige trusler: hvis du kræver din ret, ja, så kan vi gøre noget andet, som gør det ubehageligt. Og så holder man mund med det. Det gjorde man altså ikke i Danmarks Radio, men i hundredvis af steder holder man mund, fordi arbejdsgiveren med sin ret til at lede og fordele arbejdet har mulighed for at lave andre sanktioner, som gør, at man ikke vil holde på sin ret.

Med disse bemærkninger må vi afvise også dette forslag.

Maisted (FP):

Fremskridtspartiet kan helt tilslutte sig bemærkningerne til både B 38 og B 39, og vi er positivt indstillet over for et godt udvalgsarbejde. Vi håber selvfølgelig, at disse forslag bliver gennemført.

Grethe Kindberg Jørgensen (CD):

Der er i og for sig ikke så meget at sige. Jeg tror, fru Mimi Stilling Jakobsen i formiddags har sagt det, der skal siges, og jeg tror også, at både arbejdsministeren og tinget er klar over CDs stilling til dette.

Vi kan tilslutte os forslag nr. B 38. Disse kurser, der på nuværende tidspunkt er på 32 timer – forsøgsvis, som også nævnt i formid-

[Grethe Kindberg Jørgensen]

dags, på 24 timer – kunne godt nedsættes til omkring 16, muligvis 8 timer. Jeg er ikke helt enig med forslagsstillerne med hensyn til hjemmestudiet, men det er selvfølgelig noget, vi kan tale om i udvalget.

Disse § 9-kurser pålægger jo både staten og erhvervslivet store økonomiske byrder, som der efter CDs opfattelse ikke er råd til i øjeblikket. Kursuset finansieres over arbejdsmiljøfonden, og fonden betaler i øjeblikket 200 kr., arbejdsgiveren 1.200 kr. Desuden skal arbejdsgiveren betale fuld løn, transport og mistet arbejdsindsats. Denne ændring har fra 1977 og indtil nu kostet det hårdt trængte erhvervsliv ca. 70 mill. kr. eller, sagt på en anden måde, omkring 20 mill. kr. om året.

Fru Grethe Fenger Møller var i formiddags inde på, hvordan man efter lovens ikrafttrædelse i 1977 havde udsendt cirkulærer, ca. 350 stk. i alt, eller 1 stk. pr. uge. Det mener vi også er en enorm arbejdsbyrde for de arbejdsgivere, som skal tage sig af alle de bekendtgørelser og cirkulærer.

§ 9-sikkerhedsuddannelsen er inddelt i 7-8 moduler for kontorfagets område, og jeg mener i allerhøjeste grad, man godt kan reducere antallet af disse moduler til 2-3 stykker. Endvidere fungerer disse kurser så godt som ikke inden for statens område, da riget også her fattes penge, og derfor er det fuldstændig urimeligt at presse de store økonomiske byrder ned over erhvervslivet.

Angående B 39 om ændring af hviletidsbestemmelserne, 11 timers reglen, skal jeg sige, at det i forslaget nævnes, at denne regel har medvirket til oprettelse af tusinder af nye stillinger på hospitalsområdet, der til gengæld ikke har fået flere lægetimer. Hvem den har gavnet eller været til glæde for, det kan man nok diskutere; patienterne er det i hvert fald ikke, og jeg tror heller ikke personalet.

Arbejdsministeren var inde på døgninstitutionerne, og dér er der jo stadig væk problemer; det ser vi jævnlig både i forældreorganisationer og i skolenævn. Jeg skal endda gå så vidt som til at nævne et enkelt eksempel på, at denne regel selv med dispensationsret ikke virker.

Den torpederer mange ting, også inden for politiets område. Politiet har en dispensationsret, men det har det jo ikke som erhvervsvirksomhederne, at det kan forudse en produktion. Det kan ikke forudse, hvilke problemer der opstår. Derfor skal der altid være en

vis styrke på arbejde. Mange gange pålægges politiet arbejde udefra: færdselsregulering, offentlige modtagelser, pludseligt opståede forhold i andre kredse, hvor man henter mandskab fra nabokredsen. Det er blot et enkelt eksempel på, at reglen ikke fungerer. Jeg er vidende om, at mange politifolk ønsker en samlet frihed, som de kan bruge sammen med deres familie, men det kan ikke gennemføres selv med dispensationsreglen.

Jeg skal derfor til slut sige, at CD er positiv over for beslutningsforslaget, og vi vil arbejde positivt i udvalget.

Lone Dybkjær (RV):

Som nogle ordførere allerede har været inde på, har de to forslag i et vist mål været berørt under den forrige debat, og jeg skal ikke sige mange ord om dem. Men da jeg ikke kommenterede dem under debatten, vil jeg trods alt sige et par ting.

Jeg synes, det er nødvendigt, at vi erkender, at en række af sikkerhedskurserne har virket uheldigt på folk. Der er ingen som helst tvivl om, at det har været et gode en lang række steder, men vi har alle sammen mødt mennesker, der har været på kurser, hvis indhold bestemt ikke har været relevant i forhold til deres arbejde. Jeg tror derfor, det er nødvendigt, som man også var inde på det under debatten, at få dem mere differentierede, end de er i øjeblikket.

Så sagde arbejdsministeren under den tidligere debat, at vi herinde nok kunne unde folk at komme på kursus, eller hvordan det nu blev udtrykt; det var noget i den retning. Det skal jeg såmænd gerne medgive. Jeg har ikke noget imod, at mennesker kommer på kurser, men jeg har noget imod, at de kommer på kurser, hvis indhold er tåbeligt, og som reelt er med til at lægge et i øvrigt udmærket system for had. Igen her vil jeg sige, at det kan ikke nytte noget, at vi ser hen over, at nogle af kurserne har virket tåbelige på nogle af deltagerne. De kan godt have været gode nok i en anden sammenhæng, men de har bare virket tåbelige på de aktuelle deltagere. Jeg mener derfor, det trods alt er nødvendigt at arbejde med spørgsmålet, også med henblik på eventuelt at differentiere dem, for at forhindre, at hele området bliver lagt for had, for det er det, der er problemet.

[Lone Dybkjær]

Med hensyn til forslaget om ændring af hviletidsbestemmelserne vil jeg sige, at jeg synes sådan set, det er umdærket, at forslaget er kommet frem. Vi er ikke tilhængere af det i den form, det har, men vi finder, at vi nok bør have en drøftelse af hele dette område.

Vi har i udvalget under alm. del stillet et spørgsmål om, hvor der er givet dispensation, og hvor der ikke er givet dispensation. Der er netop i dag i udvalget kommet et svar på det, som ikke rummer de oplysninger, jeg havde ønsket, og som det måske også kan være svært at få frem, fordi arbejdsministeriet ikke ligger inde med det nødvendige materiale.

Vores mistanke med hensyn til 11 timers reglen er, hvis man sætter det lidt firkantet op, at man for de hårde områder, altså dér, hvor man virkelig havde behov for at fastholde 11 timers reglen, har givet dispensation, hvorimod man for de bløde områder, altså dér, hvor 11 timers reglen ikke var så nødvendig, ikke har dispenseret. Hvis man skal se generelt på det, ville det jo have været naturligt med lige den modstatte holdning, og vi ønsker derfor i udvalgsarbejdet at få kigget på nogle af disse ting.

Derudover mener jeg også, det er nødvendigt at erkende, at bestemmelserne selvfølgelig er blevet brugt som en slags løftestang i forbindelse med andre spørgsmål.

Men vores konklusion er altså, at vi vil bruge dette forslag – vi havde allerede selv startet på det ved alm. del, så det kan udmærket føres herover – til at tage en nøjere gennemgang af hele problematikken om hviletidsbestemmelserne.

Arne Bjerregaard (KrF):

Da jeg har lovet at fatte mig i korthed, skal jeg også gøre det, og hvorfor sige noget igen, som allerede er sagt? Når jeg for en gangs skyld er fuldstændig enig med fru Lone Dybkjær, hvorfor så ikke sige, at alt, hvad der blev sagt af fru Lone Dybkjær, kan vi i kristeligt folkeparti fuldt ud tilslutte os?

Svend Heiselberg (V):

Jeg vil gerne sige tak til dem, der har modtaget vores to forslag om begrænsning af sikkerhedskurser og om hviletidsbestemmelser positivt. Nogle har været negative over for dem, og andre har været positive, men

alligevel må jeg have lov til at opfatte det sådan, at der er en vis forståelse for, at man bør kigge nærmere på, hvordan de virker.

Når man fra socialdemokratiets side siger, at man ikke kan acceptere det med hjemmestudiet, fordi man ikke tror, det virker, må jeg sige, at det er ikke megen tiltro, man har til sine medmennesker.

Vi er glade for de positive udtalelser, der er faldet, og jeg tror også, ministeren har bemærket, at man ikke er alt for glad for den måde, som man nu administrerer loven på.

Her i formiddags diskuterede vi bl. a. ordet »overfortolkning« og også ordet »misbrugt«. Jeg vil da gerne spørge ministeren, om det, der nu står i § 9 om »viden om eller uddannelse i«, virkelig kan fortolkes sådan, at man skal på kursus. Det mener jeg ikke det kan.

Bertel Haarder (V):

Jeg vil gerne fortælle arbejdsministeren, hvor besværligt det er at sende en skoleklasse på lejrskole til Bornholm.

Hvis en skoleklasse fra Sønderjylland skal til Bornholm, koster det, hvis man skal overholde arbejdsministerens regler, 39 lærerløn-dage, for at skoleklassen kan være 5 dage på Bornholm. Det skyldes, at man jo ikke kan lade de samme lærere følge børnene til toget, sidde i toget, følge dem om bord på skibet og passe dem dér. Man kan ej heller bruge det første hold til at tage imod dem på Bornholm, endsige følge dem hen, hvor de skal bo på Bornholm, for så bryder man arbejds-tidsreglerne igen.

Jeg er sikker på, at arbejdsministeren vil sige: ja men det er jo netop noget af det, vi skal tale om, og det kan vi jo bare få i orden. Vel, men indtil nu, kære arbejdsminister, er en masse lejrskoleophold altså blevet aflyst på grund af arbejdsministerens regler, og det er en af grundene til, at vi må rejse sagen her i salen.

Et andet eksempel: skoledirektøren i Skive står nu over for enten at få et bødeforelæg eller at komme i fængsel, fordi han forsømte sit sikkerhedskursus en tirsdag eftermiddag fra kl. 14.30 til 16.00. Det ramte det såkaldte modul 4, det 4. af de 8 moduler, som uddannelsen er opdelt i, og hvis han ikke inden for kort tid fik taget dette modul om, skulle han tage det hele om. Resultatet blev, at han fik

[Bertel Haarder]

brev om, da der var gået en tid, at han nu skulle tage det hele om. Så sagde han, at det ville han ikke, og så ringede han til mig og spurgte, hvad han skulle gøre. Jeg foreslog, at han, ligesom Chresten Berg i sin tid, skulle gå i fængsel på sagen; så kunne han sidde dér og nedskrive sin beretning om et arbejdsministerium, som egentlig skulle have nok at lave i denne tid, men som altså spilder sin og folks tid på den slags – som han selv sagde det – pjat. Vi har så utroligt mange andres ord for, at det er pjat, og derfor må arbejdsministeren undskyldte, at vi ulejliges.

Så ved jeg ikke, om arbejdsministeren hørte hr. Svend Heiselbergs sidste spørgsmål. Jeg forstår, at det gjorde han; så vil jeg ikke gentage det.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Hr. Bertel Haarder mente, man kunne sammenligne sagen fra Skive med sagen om Chresten Berg, fængslingen ved højremyndighederne og den efterfølgende domfældelse for Chresten Bergs vedkommende. Det synes jeg er en ret fantastisk sammenligning.

Jeg vil kun sige til folketinget her, at hvis der er et flertal her, der har den opfattelse, at A-siden i sikkerhedsudvalg og A-siden i sikkerhedsgrupperne ikke har brug for at få den fornødne uddannelse, så er regeringen positiv over for en ændring. Hvis man mener, at arbejdslederne, der har arbejdsledende funktioner, ikke skal på kursus og man derfor fra et flertals side pålægger mig at gå til arbejdsmiljørådet og sige til arbejdslederne i Danmark, til FTF osv., at der ingen uddannelsesbehov er, o.k., så er vi positive over for det. Man kan måske sige, at de har så god en uddannelse i forvejen, at det ikke er så nødvendigt. Men man får ikke regeringen til at sige, at B-siden, altså lønmodtagersiden, de ansatte, det underordnede personale, ikke skal have den tilstrækkelige uddannelse. Vi er selvfølgelig parate til at diskutere fru Mimi Stilling Jakobsens ideer om en differentieret undervisning og til at gå betydeligt op over de 32 timer, som er gældende i dag som en uniform norm for så vidt angår industrien. Det tror jeg ikke vi fra regeringens side vil have nogen betænkeligheder ved, men jeg tror, det på arbejdsmarkedet kan give anledning til store problemer. Jeg synes imidlertid, at den positive tanke må følges op, og jeg er

selvfølgelig parat til at gøre det i forhold til arbejdsmarkedets parter.

Jeg synes, hr. Bertel Haarder fra venstre og andre, der har været inde på området, er meget flotte, når de siger, at der slet ikke er brug for sikkerhedskurser inden for hele administrationsområdet, alt, hvad der hedder kontor, alt, hvad der hedder sociale og sundhedsmæssige institutioner. Vi ved, at eksempelvis indførelsen af den nye teknik kan stille folk over for store problemer. Belastninger ved arbejdet ved skærmterminaler og meget andet af det moderne kontorudstyr kan give store problemer. Det tror jeg at alle, der har kendskab til branchen, vil være enige med mig i. Vi ved også, at der er mange ergonomiske problemer forbundet med stillesiddende arbejde, og vi ved, at der er ganske meget arbejde på sociale og sundhedsmæssige institutioner, som bestemt ikke er uden risici, hverken på kort eller på lang sigt. Påvirkning af farlige stoffer og materialer, hvis man arbejder i et laboratorium, tunge løft osv. osv. er jo dagligdagen i dette arbejde. Jeg synes, at nogle af de partier, som inden debatten her alene har henvendt sig til den ene side på arbejdsmarkedet og fået deres orientering, burde gøre sig den ulempe at henvende sig også til personalegrupperne – jeg tænker på FTF-området, jeg tænker på kommunalarbejderforbundets område, jeg tænker på Handels- og Kontorfunktionærernes Forbunds område – for at høre, om man dér er enig i det arbejdsgiversynspunkt, at der ingen arbejdsmiljøproblemer er forbundet med at arbejde på et sygehus, i en døgninstitution, på et kontor. Jeg tror ikke, at man vil få helt så unuanceret et billede, hvis man gør sig den ulempe at tale med begge parter på arbejdsmarkedet.

Så vil jeg gerne sige, at man i hvert fald ikke uden videre kan afvise det, fru Lone Dybkjær siger, at nogle grupper har brugt eksempelvis hviletidsbestemmelserne til at forfølge andre mål, men vi har bestræbt os for alligevel at køre med ensartede principper i forhold til arbejdsmarkedet. Vi kan altså ikke godt tage den påstand, at der ikke er brug for eksempelvis hviletidsbestemmelser i forbindelse med underordnede sygehuslægers arbejde.

Hvis man nu ser helt væk fra disse menneskers eget helbred – og det er der jo mange her i salen der uden videre gør – kunne man

[Arbejdsministeren]

tænke på nogle af de patienter, der skal under kniven hos en mand eller kvinde, som har været i funktion uafbrudt i 24 eller 30 timer. Det kan godt være, at jeg er for glad for tilværelsen til ikke at se det som et problem, og man kunne også forestille sig, at andre mennesker også ville se det som et problem at komme under behandling af mennesker, der uafbrudt har været i krævende arbejde i et helt døgn; derfor er der selvfølgelig nogle problemer, og dem har man prøvet at klare, så godt man kunne.

Til hr. Svend Heiselbergs spørgsmål kun dette, at da § 9 blev foreslået, lå der et omfattende udvalgsarbejde forud med en indgået aftale mellem Landsorganisationen og Dansk Arbejdsgiverforening om afholdelse af kurser af 32 timers varighed, og det ligger derfor helt klart, at det, den daværende venstregering, da den fremsatte forslaget – det fremgår af bemærkningerne fra venstres arbejdsminister i sin tid – forestillede sig med § 9, var uddannelse på kurser. Derfor føler jeg mig selvfølgelig forpligtet af det, man har aftalt, det, der har været forudsætningen. Derfor mener jeg altså, at hr. Svend Heiselbergs spørgsmål skal besvares bekræftende, og jeg kan bekræfte, at udtrykket i § 9 skal forstås, som vi hidtil har forstået det.

Så vil jeg endelig sige til hr. Bertel Haarder, at når man skyder så ofte, som han gør, kan man ikke undgå at ramme en gang imellem, og på ét punkt vil jeg give hr. Bertel Haarder medhold, selv om jeg mener, at fremstillingen af eksemplet var helt overdimensioneret. I realiteten er der et problem, og det er med hensyn til lejrskoler; derfor har vi presset meget kraftigt på over for såvel kommunerne som lærerorganisationerne for at få løst dette problem. Jeg vil gerne sige til hr. Bertel Haarder, som jo ikke er det mest tålmodige menneske i verden, at jeg deler hans utålmodighed på dette felt; der må sættes en tidsgrænse for, hvornår dette spørgsmål skal være løst. Jeg mener absolut, det vil være forsvarligt, at der kun er eksempelvis 2 lærere med på et skoleklassebesøg på Bornholm.

Lone Dybkjær (RV):

Arbejdsministeren siger, at hvis et flertal ikke mener, at A-siden skal på kurser, vil han rette sig efter det, eller noget i den ret-

ning. Jeg vil gerne sige, at jeg synes ikke, at det, jeg har sagt, kan tages til indtægt for dette. Mig bekendt ligger flertallet og vipper bl. a. deromkring, og det er det, der får mig til at tage ordet. Jeg har bare sagt, at jeg mener, at i alt for mange tilfælde har disse mennesker ikke fået de relevante kurser.

Så siger arbejdsministeren, at man skal henvende sig til FTF osv. Jeg har ikke personlig henvendt mig til organisationerne, men jeg har talt med nogle mennesker, som har været på disse kurser, og jeg har prøvet at se på nogle af kursusplanerne. Jeg mener derfor, at vi tjener sagen, hvis vi erkender, at kursusplanerne for nogle af disse mennesker med et pænt ord ikke er særlig relevante – for ikke at bruge stærkere udtryk.

Så var arbejdsministeren inde på, at han – og det nemlig i tilknytning til en bemærkning til mig – ikke ville afvise, at der også var brug for hviletidsbestemmelser for yngre læger. Det har jeg heller aldrig sagt at der ikke var brug for. Jeg har overhovedet ikke draget spørgsmålet om yngre læger ind i billedet; det er en diskussion, der kører mellem andre, og den skal jeg lade være med at blande mig i. Men vi kender alle sammen udmærket godt situationen med lærerne, der vandrer ud af lokalet kl. 21, det er sådan noget, der kører i pressen, og så er vi igen i en af de situationer, som, indtil det bliver bragt på plads, er med til at lægge systemet for had. Jeg vil godt sige, at jeg som »forælder« såmænd ikke er så ked af, at disse forældre møder ikke varer mere end et par timer, men spørgsmålet er altså, om det er gennem hviletidsbestemmelser og arbejdsmiljølov, man skal begrænse længden af disse møder.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg må stadig fastholde, at jeg mener, ministeren har overfortolket bekendtgørelsen. Der står jo, som jeg klart har sagt: »viden om eller uddannelse i«, og det kan som sagt ikke fortolkes sådan, som ministeren gør: at man nødvendigvis skal på kursus. Derfor vil jeg også gerne sige, at Johan Philipsen er aldrig gået med til 32 timer; jeg mener, at det er en ukorrekt påstand.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

[Arbejdsministeren]

Jeg tænkte kun på bemærkningerne til Johan Philipsens lovforslag, men det er normal praksis – jeg indrømmer, at der kan komme en smutter ind imellem – at den minister, der fremsætter et forslag, også indestår for bemærkningerne til dette forslag, og derfor henviser jeg hr. Svend Heiselberg til, når han spørger, hvordan ordlyden i § 9 skal forstås, at læse bemærkningerne til det lovforslag, som Johan Philipsen fremsatte i sin tid.

Så vil jeg i øvrigt sige – og det vil jeg gerne anerkende – at Johan Philipsen nåede at fremsætte dette lovforslag 3 gange, så det er ikke et forslag, der sådan gik lige igennem ved et enkelt møde; det var i folketinget 3 gange og blev diskuteret flere gange i sin tid, og det blev uden ændringer overtaget af den efterfølgende socialdemokratiske regering og behandlet meget grundigt i folketinget. Jeg tror, at enhver, der har beskæftiget sig med dette, vil medgive mig, at det var en klar forudsætning for formuleringen af § 9, at der var tale om undervisning på kurser. Men hvis man ikke mener, at arbejdsledere skal på kursus – jeg forstod, at det ikke var fru Lone Dybkjærs opfattelse, men bl.a. hr. Bertel Haarders – er det da klart, at vi vil forelægge de synspunkter, man har gjort gældende her i debatten. Så må det også indgå i arbejdsmiljørådets overvejelser, og vi er da meget interesserede i at høre, hvad Arbejdsledere i Danmark og Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd har af vurderinger omkring det. Vi skal ikke lade os diktere af organisationerne, men vi har da lov til at spørge, om de deler den opfattelse, som flere her har givet udtryk for: at det er overflødig at sende arbejdsledere på kursus.

Jeg er glad for fru Lone Dybkjærs bemærkninger om yngre læger; jeg havde misforstået fru Lone Dybkjær.

Så vil jeg gerne sige, at spørgsmålet om folkeskolelærerne og lærermøderne er løst. Man diskuterer, om vi kunne have været hele det mellem spil foruden, og det tror jeg ikke fru Lone Dybkjær og jeg vil være særlig uegige om.

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Jeg ved ikke, hvad det er for eksempler, jeg skulle have bragt til torvs, som skulle være forkerte, og som kan berettigg

nisteren til at sige, at når man skyder så vildt omkring sig, som jeg gør, så rammer man rigtigt en gang imellem. Hvornår er det, jeg har skudt vildt omkring mig? Skulle det være med forkerte eksempler eller ting, der ikke passer, så vil jeg meget gerne høre det, for jeg har fulgt dette meget, meget nøje, og mine eksempler kommer fra det virkelige liv, hvor jeg oplever virkningen af arbejdsministerens cirkulærer. Jeg synes egentlig, det er meget legitimt, at man som folkevalgt og som en, der har stemt for en lov, kommer og siger til, når man synes, loven administreres urimeligt.

Jeg vil gerne give 2 små eksempler ekstra. Jeg har et brev fra en børnehaveleder, der på sit sikkerhedskursus har lært at indrette en smedje, og fra en vuggestueleder, som har lært at indrette et hospital. Og det synes de altså ikke var særlig meningsfyldt.

Så vil jeg til sidst sige, at når der, som hr. Svend Heiselberg har citeret, står, at man skal erhverve sig viden om eller uddannelse i sikkerhedsforhold, så mener jeg, at det må være et brud på den bestemmelse, når man laver en uddannelse for alle, for bemærkningerne kan jo ikke fortrænge paragraffen, det må være paragraffen, der står over bemærkningerne, og denne paragraf kan ikke tolkes på den måde, at der skal være en bestemt uddannelse for alle. Jeg synes, at hr. Svend Heiselberg har fuldstændig ret i det, han sagde tidligere: at der her er tale om en overfortolkning; om det så er et misbrug, kan vi lade ligge, men at der er tale om en overfortolkning, vil vi holde fast på.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg har ikke noget mod folk, der skyder meget, ikke spor, men når hr. Bertel Haarder spørger mig, om jeg kan nævne et eksempel, vil jeg da bare henvise til, hvad hr. Bertel Haarder sagde i formiddags – det var direkte forkert.

Det er ikke arbejdsmiljøloven, der har krævet, at man nu skal gennemføre et helt nyt arbejdstilrettelæggelsessystem for lægerne inden for sygehusvæsenet. Det er ikke arbejdsmiljøloven, der har krævet, at der skal ansættes 1.800 inden for dette felt. Det skyldes, at man har ønsket at gå over til en anden tilrettelæggelse af arbejdet inden for sygehusene, og jeg henviste til, hvad medicinal-

[Arbejdsministeren]

direktøren har sagt, idet jeg ikke altid mener, at mine argumenter gør tilstrækkeligt indtryk på hr. Bertel Haarder. Medicinaldirektøren sagde, at det ikke er arbejdsmiljøloven, der er problemet, det er et nyt system for arbejdstilrettelæggelsen af arbejdet på sygehuse, som de offentlige arbejdsgivere har ønsket gennemført.

Så en bemærkning til fru Lone Dybkjær, jeg glemte før. Jeg er 100 pct. enig med fru Lone Dybkjær og hr. Bertel Haarder, når de siger, at en af vanskelighederne ved de kurser, der har været afholdt, er, at de har været for lidt relevante for de mennesker, der har deltaget, og at det derfor er vigtigt, at vi kommer væk fra noget af det centrale formynderi – for nu at bruge et af hr. Bertel Haarders udtryk – der har været praktiseret ved tilrettelæggelsen af disse kurser. Jeg synes, det ville være udmærket, hvis man overlod det til hver branche at udforme sine egne kurser, sådan at der var en almen del fælles for alle og en mere specifik del for de enkelte ansættelsesområder.

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Det er fuldstændig rigtigt, at det ikke er arbejdsmiljøloven, som har krævet, at der skulle ansættes så og så mange, og det er fuldstændig rigtigt, at det ikke er arbejdsministeren, der har indgået overenskomsterne på sundhedsområdet. Det har jeg heller aldrig sagt. Men arbejdsmiljøloven nødvendiggjorde altså nye arbejdstidsbestemmelser, og de blev altså i hvert fald af den ene part på sundhedsområdet brugt som brækjern for fremskaffelse af et helt utroligt antal nye stillinger, som jeg synes kunne være brugt bedre. Det var det, jeg sagde i formiddags, og det tror jeg man må give mig ret i.

Arbejdsmiljøloven, cirkulærene og dermed arbejdsministeren er desværre kommet til at optræde som en hund i et spil kegler og er blevet misbrugt af parterne – det er ikke arbejdsministeren, der er blevet misbrugt, nej, reglerne er blevet misbrugt af nogle parter på arbejdsmarkedet som brækjern til at skabe voldsomme fordyrelser. Det tror jeg ikke man kan bestride. Så vidt jeg ved, var det netop det, arbejdsministeren gav fru Lone Dybkjær ret i, for hun brugte en lignende formulering. Og det var faktisk det, jeg sagde

i formiddags, hvis ministeren læser efter i referatet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om film.

(Lovforslag nr. L 143. Fremsat 26/2 82).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jimmy Stahr (S):

Jeg vil gerne starte denne førstebehandling med at takke ministeren for et, synes jeg, meget godt stykke arbejde. Jeg synes også, at den betænkning, der foreligger, giver os et godt arbejdsinstrument i hånden, når vi skal behandle forslaget til filmlov i udvalget.

Med denne lov får vi, i øvrigt for første gang, en egentlig filmlov i Danmark. Hidtil har vi haft en lov, der overvejende lagde vægt på biograferne, og så kom filmen selvfølgelig også med. Her er det lige fra første paragraf filmen og filmkunsten, det drejer sig om; men man kan sige, at biograferne selvfølgelig også kommer med lidt længere hene. Det betyder også, at vi har fået en målsetting for film og filmkunst i bemærkningen om, at under denne lov hører alle former for levende billeder undtagen fjernsynet. Men jeg må nok sige, at sådan som jeg har forstået fremsættelsen, er der, når det drejer sig om video, først og fremmest tale om teknik og optagelses- og fremvisningsform. Jeg er helt sikker på, at på et eller andet tidspunkt – det vil jeg da også tro at ministeren